

ПЕДАГОГІКА / ПЕДАГОГІКА

УДК 37.01

Іван Алмашій
(Мукачєво, Україна)

**ВАЖЛИВІСТЬ ЕКОЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЗБЕРЕЖЕННІ
СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ**

У статті розглянуто важливість формування екологічного мислення у збереженні суспільного екологічного простору. Показано ефективність формування змістовної (інформаційної, освітньої) компоненти екологічної культури молоді, коли враховується реальна взаємодія в системі «людина-природа».

Ключові слова: екологічна мислення, молодь, екологічний простір, інтернетресурс, інформаційне суспільство.

The importance of ecological thinking in preserving the public ecological space is considered in the article. The effectiveness of forming the content (informational, educational) component part of the youth ecological culture has been shown, at which the interaction in the system "man-nature" is taken into consideration.

Key words: ecological thinking, youth, ecological space, internet resources, information society.

Головне завдання у збереженні природи є екологічне виховання – формувати особистість з новими категоріями екологічного мислення, поведінки, взаємовідносин між націями і природою, відповідальності за всіх, у тому числі – майбутніх поколінь, усвідомлення універсальності тісних взаємозв'язків і взаємозалежності всього живого й неживого на планеті Земля.

Важливим у системі «Людина-Природа» є територія, де найбільше часу ми проводимо – а саме суспільний простір.

Проблемами побудови життєвого простору розглянуто науковцями: Ж. Вірна, Б. Братусь, Я. Гошовський, З. Карпенко, С. Максименко, Т. Хомуленко, Д. Фельдштейн та ін.

Мета. Розглянути важливість побудови життєвого простору у збереженні суспільного життєвого простору.

Визначальною характеристикою суспільного простору є те, що він конструюється соціальною реальністю та є елементом відтворення нашого буття. Так, суспільний простір обумовлює особливості взаємодії, контактів та комунікації індивідів і насамперед комунікація, норми поведінки, соціальна взаємодія обумовлюють та формують цей простір. Соціальне також «об'єктивоване», «вписане» у просторове: «фізичний простір є соціальною конструкцією і проекцією соціального простору, соціальна структура в об'єктивному стані (як, наприклад, план міста), об'єктивація і натуралізація минулих і нинішніх соціальних відносин».

Наступною важливою характеристикою суспільного простору є наявність контролю. Якраз часто функцію контролю виконують існуючі соціальні норми, які керують поведінкою у натовпі, демонструючи соціальний характер суспільного простору.

Суспільний простір є майданчиком взаємодії різних вікових категорій, а саме платформою соціалізації особистості та реалізації її потреб. Він не лише пов'язує між собою розрізнені міські осередки, виконуючи логістичну функцію, а й відіграє соціально значущу роль інтеграції населення міст і сіл, забезпечує середовище для комунікації та взаємодії. Відношення до навколишнього середовища, де ми проживаємо, визначає суспільний простір, відображає його суспільний прояв. Наприклад, прогулюючись міським парком ми отримуємо не лише задоволення від прогулянки, а й дуже часто естетичну насолоду.

Збереження суспільного простору можна розділити на дві складові:

- Наміри збереження;
- Наші дії щодо збереження життєвого простору.

В Мукачівському державному університеті є багато починань і традицій у формуванні екологічного мислення та заходів щодо збереження суспільного життєвого простору, що передаються від старшокурсника до першокурсника. За 2018-2019 навчальний рік найуспішнішими екозаходами та конкурсами були:

- захід на тему: «Сучасні ігрові форми в екологічному вихованні дітей» 25 жовтня 2018 року. Мета проведення заходу – розглянути основні сучасні форми екологопросвітницької роботи, які включають елементи гри і моделювання ситуацій поведінки в природному середовищі і дозволяють підвищити потенціал формування екологічної культури в дошкільному та молодшому шкільному віці.

- захід на тему: «Екологопросвітницька робота в початковій школі» 2 квітня 2018 року. Мета проведення заходу – розглянути основні форми екологопросвітницької роботи, які включають елементи гри і моделювання ситуацій поведінки в природному середовищі і дозволяють підвищити потенціал формування екологічної культури в молодшому шкільному віці.

- конкурс : «Екологічний та енергетичний менеджмент». 16 квітня 2019 року Мета проведення конкурсу – залучити студентську молодь створення екологічних технологій у системі «Людина-Природа» та презентація дослідження студентів вищих навчальних закладів з даної проблематики [3].

- фотоконкурс «Екологічна фотографія», який проводиться п'ятий рік поспіль та надає можливості розвитку екологічного мислення та презентації красот Карпат як фотографам-професіоналам, так і початківцям.

Тому, екологічне мислення відіграє ключову роль у відношенні до суспільного простору як у підростаючого покоління так і в ранній дорослості. Саме соціально-психологічні методи, які висвітлюються у навчальному процесі для студентів-психологів дозволяють формувати відношення до суспільно-життєвого простору на різних рівнях освітньої системи: дошкільних, загальноосвітніх, вищих навчальних закладах, громадських організаціях та об'єднаннях. Тому в останні роки приділяється багато уваги екологоспрямованим заняттям з провідною діяльністю відповідно до віку вихованця:

- у ДНЗ – ігрова;
- для загальноосвітніх закладів розробляються психологічні основи ігрової та навчальної діяльності підлітків.
- ВНЗ – навчальна.
- Громадські об'єднання – навчально-виховна з демонстрацією еколого-відповідної моделі поведінки і діяльності.

Отже, сучасність вимагає широкого залучення висококваліфікованого спеціаліста-психолога для формування екологоспрямованих навчально-виховних програм освітньої системи та їх супровід. Такий підхід надасть можливість сформувати екологічне мислення особистості, яке супроводжуватиме її протягом життя і збереже суспільно життєвий простір не лише для нас, а й прийдешнім поколінням.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Екологічний та енергетичний менеджмент [Електронний ресурс]. – 2001. – Режим доступу: <https://msu.edu.ua/ps/ekologichniy-ta-energetichnij-menedzhment/>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>